

וירא אליו ה' באלוני ממרא "And Hashem appeared to him in the plains of Mamre"

The Meforshim on this Passuk comment that although the Torah describes to us the appearance of Hashem to Avraham, there is no mention of any exchange between them at this time¹. It seems as though Hashem just simply came to visit without any other purpose, such as to command a Mitzva etc. Rashi explains that this is indeed the case, as the express purpose of this G-dly visit was to fulfill "Bikur Cholim" – the Mitzva of visiting the sick. Avraham at this time was at the apex of agony, following his arduous operation of the Bris Milah, thus Hashem paid Avraham a visit. Based on this, the Gemara in Sotah (דף י"ד) states, that there is a specific Mitzva in the Torah commanding us to emulate the actions of Hashem, and therefore, just as Hashem visited Avraham when he was sick, we too must visit the sick.

The Rishonim dispute if this Mitzva is Min Hatorah or Midrabanan. The Bahag and others² say that the Mitzva of Bikur Cholim is Min Hatorah. This is based on a Gemara in Bava Kama³ that seemingly learns Bikur Cholim from a Passuk. However, the Rambam in his Sefer Hamitzvos⁴, where he lists all 613 Mitzvos, explains that Bikur Cholim is not included in the 613, since it falls under the more general Mitzva of כמוך – "love your fellow as yourself", which includes all acts of kindness⁵. Therefore he concludes that Bikur Cholim as a specific Mitzva is only Midrabanan. Others say that although there is no Passuk that Bikur Cholim is learned from, it retains the status of a הלכה למשה מסיני – a direct tradition given to Moshe on Har Sinai⁶.

The Gemara in Nedarim (ל"ט ע"ב) describes Bikur Cholim as a Mitzva that is without limits. The intent of this statement is that one should visit as often as is necessary, and not merely stop in once. Furthermore, even a distinguished person of great stature must tend to the needs of those who are ill⁷. It is told that throughout the years that R' Akiva Eiger זצ"ל served as Rav in various communities, he received a daily list of whom was sick in his town. He would then be certain to visit each and every one of them every day. In his later years, when his health would no longer allow him to perform these tasks, he arranged to have others take care of this job on his behalf. (תולדות רעק"א)

The purpose for the Mitzva of Bikur Cholim is threefold⁸. The first and foremost reason is that by seeing the sick person, one will Daven for his speedy return to health. Davening at the bedside of a sick person is especially effective, since the Shechina – "Divine Presence" hovers above him. (This is due to the fact that one who is sick tends to contemplate his actions and repent⁹.) The second reason given is to tend to his needs, whether medical or basic household chores which he was unable to care for himself. The third reason is to provide social companionship during this depressing time¹⁰.

As we have said, one of the primary intentions behind this Mitzva is to Daven for the patient. In fact, the Rama¹¹ paskens, that one who visits the sick and does not pray for their welfare has not fulfilled the Mitzva of Bikur

¹ע' אבן עזרה שפירש בע"א מטעם זה.

²מ"ע ל"ו, וכ"כ רבינו יונה ברכות פ' מי שמתו דהדרשה בב"ק הוה דאורייתא לענין אחר ולכאורה ה"ה דכולו אינו אסמכתא, אולם בשדי חמד מע' ב' אות קט"ז כתב דס"ל דהוה דרבנן ע"ש. וע"ע במהר"ח א"ז ס' מ"א, ורמב"ן בהשגות שרש א' ד"ה והתשובה, ואזהרות לר"ש'ן גבירול אות כ"ה, שג"כ כתבו דהוה דאורייתא, וכ"כ השל"ה ח"ב מס' פסחים.

³ב"ק ק' ע"א, ב"מ ל' ע"ב וכן במכילתא דרשב"י פי"ח, למדו מהפסוק (שמות י"ח כ') ילכו – זה ביקו"ח. ובב"ר פרשה מ"ט יש עוד דרשה מהפסוק "כי ידעתיו למען אשר יצוה וכו'".

⁴שרש ב' וביד ה"ל אבל פי"ד ה"א, וכ"כ המאירי נדרים ל"ט והכל בו ס' קי"ב, וכ"מ לשון הגמ' שם "רמז לביקו"ח מנין", ועמדו ע"ז הרבה מהפוסקים ⁵וקצת יש להעיר על שיטת הרמב"ם, מהא דאיתא בנדרים ל' ע"ב "לא נצרכה אלא לבן גילו" דאינו מספיק דרשה כללית של גמ"ח וצריך דרשה מיוחדת לביקו"ח, ואיך יהא הכל בכלל "ואהבת לרעך כמוך", וצ"ע.

⁶מהר"ץ חיות נדרים שם וכמו לגבי ציוני קברים במו"ק ה'. ⁷ולענין חולי המתדבק ע' שו"ת הרמ"א סו"ס כ' דאין חילוק ומחוייב לבקר, וע' מש"כ עליו בדעת ובהג"ה שם מנכדו, ובשד"ח בשם ס' קמח סלת כתב דאין לבקר. ולא כתבתי עליו בפנים משום דכמעט אינו נוגע בזמנינו אם אינו ממש מטפל אם החולה. וע' טעמי המנהגים תת"ר"ו בקו"א אות א'.

⁸רמב"ן בתורת האדם שער המיחוש הובא בטור יו"ד ס' של"ה.

⁹מאירי נדרים שם, וע' ס' החיים לאחיו של המהר"ל ח"ב פ"ח עוד טעמים לזה.

¹⁰בס' זוהר הרקיע מהתשב"ץ על האזהרות לר"ש'ן גבירול (אות כ"ה) כתב דזה עיקר הטעם דדיבור יפה לחולה כדאיתא בנדרים מ"א, ובס' חרדים ¹¹פ"ד במ"ע התלויות בפה כתב דזה אחד מהם שיכול לקיים בכל יום ע"ש.

¹¹יו"ד של"ה ס"ד בשם הב"י.

Cholim. Furthermore, as mentioned, davening at the bedside of a sick person is especially effective since the Shechina is present in that place. Therefore, although in general, since the Malachim who deliver our Tefilos to Hashem only understand Lashon Hakodesh, an individual should not daven in any language other than Lashon Hakodesh, here one may daven in any language he prefers¹². Also for this reason, one does not need to state the name of the sick person in his prayer¹³. Some Poskim even say that it is preferable not to mention his name when davening in his vicinity, for Kabbalistic reasons¹⁴. However, certainly when one is davening for the patient away from his bedside, one must mention the name of the person he is praying for. In addition, many Acharonim stipulate that when mentioning the name of the patient one should not add any titles such as מורי or רבי, since before Hashem it is inappropriate to state the honorable titles of a person¹⁵. On the other hand, the Steipler Gaon instructed to add these titles when davening for the health of R' Chatzkel Abramsky זצ"ל and R' Shmuel Rozovsky זצ"ל.¹⁶ Regarding practical Shailos a Rov should be asked.

Another Halacha that is required as respect for the presence of the Shechina, is that one may not sit in a chair that is elevated higher than the head of the patient (שבת י"ב). The Zohar¹⁷ goes even further to forbid sitting opposite the patient's head at all. Rather, one should sit opposite the patient's middle, as sitting at his feet is also discouraged, since the מלאך המות is present at his feet. However, if the patient requests one to sit by him, one may do so, even if it is higher than the bed¹⁸.

There is much discussion in the Poskim regarding the propitious time for performing Bikur Cholim. The Poskim say that ideally one should not visit at night¹⁹, during the first three hours of the day, nor during the last three (ש"ע שם ס"ד). The reason for this is that during the morning hours, a sick person is generally feeling better than he may actually be, resulting in an inaccurate appraisal of his health. Hence, the visitor will not feel the necessity to daven to the fullest extent. The converse is true in the evening when the patient's condition generally deteriorates, which may result in the visitor despairing from all hope of praying²⁰. However, many Poskim say that these suggestions are not customary nowadays, and one may visit whenever is convenient²¹. It is noteworthy to mention, that only in recent months have the secular scientists begun to notice this phenomenon.

The Shulchan Aruch further mentions that during the first three days of the sickness only close relatives and people who regularly visit should come by. This is based on the story of Rava, who would not publicize his sickness in the beginning so as not to harm his Mazal²². After three days, or according to some, on the third day itself, one should go to visit²³. Certainly if the patient has no one else to care for him, this Din would not apply.

The contemporary Poskim discuss the possibility of fulfilling Mitzvas Bikur Cholim over the phone. If we peruse the reasons for this mitzva mentioned above, it is clear that at least the first two reasons (davening and taking care of needs) do not apply. However, the Gemara in Nedarim (ל"ט ע"א) implies that one who is unable to visit the sick person directly, may accomplish the Mitzva by inquiring of his welfare, even from his family. Therefore,

¹² שם ס"ה, וע' ט"ז שהקשה על הטור דאביו הרא"ש כתב דהמלאכים רק אינם מכירים בלשון ארמי אבל בשאר לשונות מכירים, ע"ש.
¹³ מ"א ס' ק"ט סק"א בשם מהרי"ל. ובפ"ת הובא בשמו דאין לברכו בכלל כשהוא רחוק מן החולה, אולם בשו"ת נחלת שבעה ס' נ"ט השיג עליו דיש לברך, וכן עמא דבר.
¹⁴ חת"ס לנדירים שם, ילקוט ראובני פ' וירא בשם הרוקח, וכן איתא בטעמי המנהגים ס' תת"ו בהג"ה בשם ס' נחלת יעקב
¹⁵ שיורי ברכה בשם ס' מעבר יבק וברכ"י ס' ר"מ אות ד'. וקשה הא דאמרין בהרחמן בברכהמ"ז "את אבי מורי", ע' בליקוטי מהרי"ח ח"א בסדר ברכהמ"ז שעמד בזה. וע' תשובה מאהבה ח"ג ס' ר"מ, והגהות רעק"א או"ח ס' ק"ט ס"א שג"כ אסרו.
¹⁶ ארחות רבינו ח"א עמ' של"ג.
¹⁷ הובא בבית הלל שם. וע' ריטב"א על הרי"ף נדרים שכתב כע"ז.
¹⁸ גשר החיים פ"א אות ה'.
¹⁹ דסתם בנ"א חולים לבילה, לקט יושר הל' ביקו"ח.
²⁰ שם, או משום דאז מתעסקין בו (רמב"ם הל' אבל שם ה"ה וע' רב"ז שם, וכן בסמ"ג מצוות דרבנן ב'), ומינה, דאם יש שעות אחרות שמתעסקין בו ישתנה הדין, וכע"ז כתב בשלמת חיים מהגרי"ח זוננפלד זצ"ל ח"ד ס"ד דמה שיותר נוח לחולה יעשה. ויש שכתבו דיש ענין דוקא לבקר ביום שלישי של השבוע ע' חיד"א במורה באצבע ס' קס"ח וכן איתא בכוונות האריז"ל הובא בס' זרע חיים ס' כ"ט.
²¹ ברכי יוסף ס' של"ד אות ב' ושבת יהודה ס' של"ה, וכ"כ הח"ח באהבת חסד ח"ג פ"ג.
²² כ"כ הב"ח ע"פ הגמ' נדרים מ', ומטעם זה הקפידו הרבה מדקדקים שלא לומר שם המחלה של חולה, אבל קצ"ע דשם לא הכריז רק ביום ראשון ומנ"ל להוסיף יום אחד מדעתו, וצ"ע. ובביאור הגר"א כתב הטעם משום דאז נקרא שכיב מרע, וצ"ב אם כוונתו דיש חיוב ביקו"ח רק בש"מ דלא מסתבר כלל ולא הזכירו הפוסקים לפניו. וע' ביא"ה ס' רי"ט ד"ה כגון. וחיבתו לומר מקור הדבר מהא דה' ביקר לאברהם רק ביום השלישי, אמנם מהב"ח משמע דזה היה נחשב ליום ראשון, וכ"כ המהר"ל בגור ארי' דרך ביום ג' נעשה חולה בכל גופו דעד אז היה רק חולי אבר אחד ע"ש.
²³ בטושו"ע ובירושמי פאה פ"ג ה"ז משמע דרך אחר ג' ימים מבקרין וכן בכל בו שם, וכ"פ בגשר החיים, אמנם בס' שבת יהודה כתב דביום ג' כבר יכול לבקר, וכ"מ לשון הרמב"ם שם הל' אבל ובלשון הרמב"ן בתורת האדם. וע' מש"כ בזה בשו"ת ציץ אליעזר ח"ה רמת רחל פרק ז.

R' Moshe Feinstein זצ"ל and other Poskim say, that although the genuine form of Bikur Cholim is not fulfilled by speaking on the phone with the patient, if no other option is available, there is certainly a Mitzva to do so²⁴.

The Chofetz Chaim in Sefer Ahavas Chesed²⁵ heaps much praise on the institution in many Kehillos of a "Chevras Bikur Cholim" – a group of volunteers dedicated to providing the needs of the sick. Often in large communities it would be extremely burdensome on the patient to have the entire community pay him a call. Through these organizations, a small group can act as agents for the individuals of the community in this Mitzva of Bikur Cholim, alleviating unnecessary onus for all parties.

In Sefer Sheiltos from R' Achai²⁶ (one of the foremost of the Geonim²⁷) it is mentioned that when visiting a sick person one should not do so alone, rather bring someone else along. Many Acharonim explain that this is based on the wording of the Passuk from which the source of Mitzvas Bikur Cholim is derived - "את הדרך ילכו בה", which is expressed in the plural form²⁸. Others cite the source for this as being from the Passuk describing Yosef's visit to his ailing father Yaakov, which states that Yosef brought along with him his two children²⁹. Often it is practically advantageous to have more than one person visiting, to help carry conversation or take care of chores. However, as always discretion should be used for each individual case.

One does not make a Bracha on the Mitzva of Bikur Cholim. Several reasons are cited for this:

- In order to accomplish this Mitzva, it requires the consent of another party, namely the patient. If the patient does not wish to be visited one must abide by his wishes. Only Mitzvos that are accomplished independently does one make a Bracha³⁰.
- Since Bikur Cholim can be accomplished constantly no Bracha is made³¹.
- On Mitzvos involving the misfortune of others (the sick person) one does not make a Bracha³².
- Bikur Cholim is done by non-Jews as well. Since it is not a special commandment exclusive to Yidden, no Bracha is made³³.

Chazal ascribe considerable value and reward to the Mitzva of Bikur Cholim. Most well known of course is the statement of Chazal (actually a fusion of a Mishna with the saying of Rav Yochanan³⁴) that we say every morning following Birchah Hatorah. In this statement, Bikur Cholim is described as one of the Mitzvos that one enjoys its benefits in this world while reaping the true reward in the world to come. Furthermore, Chazal say that one who visits the sick can remove one sixtieth of the sickness³⁵, as well as bringing goodness to the entire world³⁶. One who fulfills this Mitzva is saved from the fires of Gehinnom³⁷, and is rewarded with longevity³⁸ and Parnassah³⁹. May we soon be Zocheh to experience the times when there will no longer be suffering and sickness, במהרה בימינו.

Good Shabbos.

מאיר הלוי הלמן
פניה"ק תובב"א

²⁴אג"מ יו"ד ח"א ס' רנ"ג, יחיה דעת ח"ג ס' פ"ד, חלקת יעקב יו"ד ס' קפ"ח, ובבאר משה ח"ז קו"ע ס' נ"ח. ונראה דלדב מהחסרונות הנ"ל יש עוד חסרון דאינו מבקר ע"י הליכה וכמש"כ הפרישה דזה עיקר חלק מהמצוה להלוך ולבקר וכמו שדרשו חז"ל "ילכו – זה ביקו"ח".

²⁵ח"ג פ"ג. וע' מש"כ ע"ז בשו"ת צ"א שם אות ו'.

²⁶שאלתא צ"ג, וע"ש בהעמק שאלה אות ז' שכתב שלא מצא את זה בשום מקום והתפלא עליו, ופירשו בע"א וכן בגליוני הש"ס לנדרים שם.

²⁷ובהגלות נגלות לנו ס' ארחות חיים להרא"ה ח"ב נמצא לו חבר, שג"כ כ"כ בהל" ביקו"ח דצריך שתים.

²⁸ע' ספר הישר לר"ת סי' תרי"ח.

²⁹צ"א שם פ"ג, זרע חיים ס"א, ולכאורה צ"ע לזה דא"כ כל המצוות הנאמרות שם יצרכו ב' כגון נחום אבילים וכו', וזה לא מצינו צפנת פענח עה"ת פ' ויחי, ורש"י לא כ"כ.

³⁰תשו' הרשב"א ח"א ס' י"ח ובמיוחסות לרמב"ן ס' קפ"ט, עיטור הל' ציצית. וצ"ע דהא מברכין על מצות קידושין אע"ג דתלוי בדעת האשה, וי"ל, ע' הגה' אשר"י ברכות פ"א ס' י"ג, רמב"ם אישות פ"ג הכ"ג, ורא"ש כתובות פ"א ס' י"ב שהאריך אי הוה ברכת המצוות או ברכת השבח, וע"ע בריטב"א שם, ובחי' ר' שמואל רוזובסקי, ואכמ"ל.

³¹או"ז הל' ברכת המוציא ס' ק"מ.

³²שם.

³³רבינו בחיי במדבר פט"ו פסוק ל"ח, שו"ת בנימין זאב ס' קס"ט, שו"ת קרן לדוד ס' ס"א.

³⁴ע' שבת קכ"ז.

³⁵נדרים ל"ט ודוקא בבן גילו, ושם משמע דנשאר אצל המבקר, אמנם בויק"ר הלשון הוא "פוחתין" ולא שנוטל. וע' בבן יהוידע.

³⁶אבות דר"נ פ"ל.

³⁷שאלות שם, כל בו ס' קי"ב.

³⁸ירושלמי פאה פ"א ה"א.

³⁹ממה דאיתא בב"ב י' לענין "חונן דל", ואין דל אלא חולה כדאיתא בנדרים מ', כ"כ בס' זרע חיים ס' כ"ב בשם ס' זכרון אב.